

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Østfold fylkeskommune
Fylkesrådmannen
Postboks 220
1702 SARPSBORG

Arkiv	✓
Avd. kopi	
Kopier	
Østf.	
Innlem. kopi	
Utd. av. kopi	
F. h. av. av.	WPS
Utd. på	
dokim:	

Deres ref
Magnar Tveit

Vår ref
1999/2227- 36
Ark: 724
Østfold

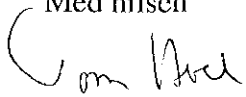
Dato 07 FEB 2002

Kongelig resolusjon – Fylkesplan for Østfold 2000-2003

Fylkesplan for Østfold ble godkjent i Statsråd ved kongelig resolusjon av 30. november 2001. Vedlagt følger kopi av resolusjonen. Kommunene, Fylkesmannen, Statens utdanningskontor, Fylkeslegen, Aetat og vegkontoret i Østfold, samt departementene og Stortingrepresentantene for Østfold vil få kopi av resolusjonen i egne sendinger.

Når det gjelder virkningene av fylkesplanen, viser vi til § 19-6 i plan- og bygningsloven. Der heter det at fylkesplanen skal legges til grunn for fylkeskommunal virksomhet, og være retningsgivende for kommunal og statlig virksomhet i fylket. Plan- og bygningsloven forutsetter at statlige organer som ønsker å fravike forutsetningene i en godkjent fylkesplan, tar dette opp med fylkeskommuncens planmyndigheter. Dersom fylkeskommunen og vedkommende sektormyndighet ikke blir enige, skal saken tas opp med de sentrale planmyndigheter.

Med hilsen

Tom Hoel c.f.
ekspedisjonssjef

Kari Marie Swensen
rådgiver

Vedlegg 1

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse
Myntg. 2
postmottak@md.dep.no
www.miljo.no

Telefon*
22 24 90 90
Org. nr. 972 417 882

Telefaks
22242759

Saksbehandler
Kari Marie Swensen
22 24 59 51

Miljøverndepartementet
Miljøvernminister: Børge Brende

KONGELIG RESOLUSJON

Ref.nr.: 14/01-2

Saksnr: 99/2227-

Dato: 30. november 2001

Godkjennelse av Fylkesplan for Østfold 2000-2003

Regjeringen mener at fylkesplanen for Østfold 2000-2003 er en klar og helhetlig utviklingsplan for Østfold i kommende planperiode. Fylkesplanen og samhandlingsprogrammet er vedtatt som en helhet. Planen er en videreføring av fylkesplanleggingen på 90-tallet med fokus på forebyggende folkehelsearbeid og samhandling i planperioden. Samtidig har Østfold tydeliggjort det regionale utviklingsperspektivet i form av to scenarier for Østfold i 2020.

Det ene "Trendscenariet" beskriver et fylke som i stadig større grad blir avhengig av Stor-Oslo. Med utgangspunkt i dagens trender og befolkningsprognose vil Østlandet få en relativt sterk vekst de neste 20 årene. Særlig vil veksten være stor i Stor-Oslo, mens Østfolds vekst vil, hvis trenden fortsetter, bli moderat.

Det andre scenariet "Trendbruddscenariet" beskriver en "selvstendig regional utvikling" for Østfold. Det er basert på økt egenutvikling av arbeidsplasser i Østfold med mindre avhengighet av arbeidspendling ut av fylket. Trendbruddalternativet innebærer blant annet en dempet vekst i Stor-Oslo og en tilsvarende mer balansert utvikling på Østlandet for øvrig. Utvikling av attraktive byregioner som kan utgjøre et godt alternativ til Oslo-området, står sentralt i trendbruddscenariet. Videre innebærer dette alternativet at gode boforhold og nærhet til friluftsområder gir god preferanse for utlokalisering av arbeidsplasser fra Oslo og egenutvikling på basis av fylkets næringstradisjoner. Gjennom samordnet miljø, areal- og transportplanlegging flyttes servicenæringene tilbake til bysentrene.

For å møte de utfordringene som "Trendbruddscenariet" beskriver er det gjennom Østlandssamarbeidet – 8 Østlandsfylker inkludert Oslo – utviklet et konsept for en avlastningsstrategi og en flerkjernestruktur for Østlandet. Her utgjør "Østfoldbyen" en av fire regionale motvekt til Oslo. Med "Østfoldbyen" menes det sammenhengende byområdet som har Nedre Glomma som tyngdepunkt. I et slikt perspektiv vil byene fungere som "motorer" i utviklingen av bygdene og de omkringliggende distriktene.

Med utgangspunkt i "Trendbruddscenariet" for en selvstendig regional utvikling har Østfold formulert en visjon for fylket som innbefatter å gjøre Østfold til et attraktivt etableringsalternativ til hovedstadsområdet. I fylkesplanen skisseres det hvordan Østfold har tenkt å nå dette strategiske målet. De fem utviklingsområdene areal,

samferdsel, helse og sosial, kompetanse, samt Lokal Agenda 21-oppfølgingen og folkehelsearbeidet, anses som viktige i dette arbeidet.

Regjeringen gir sin tilslutning til fylkesplanens hovedgrep og de temavalg Østfold har gjort for å møte de regionale utfordringene. Regjeringen har også merket seg, og ser positivt på det brede samarbeidet som er lagt til grunn mellom de offentlige myndighetene i fylkesplanarbeidet. I denne forbindelse vil Regjeringen særlig berømme Østfold for å ha etablert en egen "ungdomskanal" slik at ungdom er blitt brakt inn i planprosessene.

Likestilling står sentralt i Regjeringens politikk. Hovedmålsettingene om å fokusere på bosettingsmønsteret og bærekraftig utvikling forutsetter lokalsamfunn hvor kvinners behov og interesser vies oppmerksomhet, og hvor kvinner har like gode muligheter som menn til deltakelse og medbestemmelse i politikken og i arbeidslivet. Kjønnsperspektivet bør integreres i oppfølgingen av fylkesplanen, og det må legges vekt på å utvikle kvinnerettede tiltak.

Merknader til fylkesplanen:

Scenarier, visjon og hovedgrep

Det sentrale regionalpolitiske utviklingsperspektivet med vekt på internasjonalt og interregionalt samarbeid står sentralt i fylkesplanen. Regjeringen støtter dette og vil videreføre satsingen på Interreg-arbeidet gjennom Interreg III.

Østfold ønsker å utvikle Østfoldsamfunnet i tråd med "Trendbruddscenariet". Regjeringen ser på ønsket om å utvikle et "Trendbruddscenario" som positivt i en regionalpolitisk sammenheng.

Arealpolitikk

Regjeringen har merket seg Østfolds ønske om å ta tak i de utfordringer som gjelder å møte det økende presset fra hovedstadsregionen, med en proaktiv regional arealpolitikk. I planen legges det opp til et regionalt utbyggingsmønster som er i tråd med rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging. Ett av satsingsområdene er utvikling av byer og tettsteder, herunder utvikle strategier for økt boligbygging i sentrale deler av byer og tettsteder.

"Østfoldbyen" fungerer som et felles bolig- og arbeidsmarked. For å imøtekomme et variert boligbehov vil regjeringen understreke behovet for samarbeid mellom kommunene og med fylkeskommunen om en helhetlig boligstrategi for regionen. Regjeringen understreker at kommunene bør vurdere dette i lys av etableringsproblemene for de unge og vanskeligstilte.

Regjeringen vil også understreke behovet for en strategi for fortetting, og viser i denne forbindelse til de muligheter og utfordringer som er lagt fram i det felles statlige og kommunale "Virkemidler for bedre arealutnyttelse i byer og tettsteder". Fortetting forutsetter imidlertid bevaring av god grøntstruktur lokalt.

Det er viktig at det i overordnede planer defineres både hovedtrekk i grøntstruktur og utbyggingsmønster med senterstruktur og transportsystemet med kollektivakser. Sammenhengende grøntstruktur bør tillegges vekt som infrastruktur. Det er spesielt nødvendig å sikre at det ved boliger, skoler og barnehager skal være god adgang til trygg ferdsel, lek og annen aktivitet i en variert og sammenhengende grønnstruktur med gode forbindelser til omkringliggende naturområder.

Spredningen av bebyggelsen og gjennomgående lav utnyttelsesgrad de siste 30-40 årene har ført til økt bilbruk og et utbyggingsmønster som er kostnadskrevende og som medfører betydelige miljøulemper. Østfold ønsker derfor å ta ansvar for en overordnet og samordnet planlegging gjennom samordnede areal- og transportplaner for regionene i Østfold. Det framheves videre at den regionale senterstruktur og sentrum i byene skal styrkes. Regjeringen mener fylkesplanen legger til rette for en styrket helhetlig regional planlegging innenfor en bærekraftig utvikling.

Østfold-kysten fungerer som rekreasjonsområde for både Østfold og for store deler av landets tettest befolkede område. Regjeringen støtter således Østfolds strategi om prioritering av kystsonoplanleggingen i fylkesplan- og kommuneplan. Regjeringen har innskjerpet plan- og dispensasjonspraksis i 100-metersbeltet i strandsonen. Planlegging og dispensasjonspraksis må vurderes ut fra de stedlige forhold og den faktiske situasjon for friluftsliv, naturverdier, landskap og kulturmiljø. Regjeringen peker på at bevaring av biologisk mangfold og av kystsonen og vassdragsnære områder for det allmenne friluftslivet, bør være blant de førende prinsipper for arealbruken i Østfold.

Regjeringen har også merket seg planens fokus på et levende kulturlandskap og landskapets betydning for biologisk mangfold, kulturell kjennskap og visuelle opplevelser. Østfold fylke omfatter kulturlandskapsområder av meget høy verdi og med røtter svært langt tilbake i tid. Det er positivt at et bærekraftig landbruk blir skissert som en miljø- og kulturressurs når det gjelder kulturlandskap, kulturminner og friluftsliv.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Målsettingen om at sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn skal tas inn i all samfunnsplanlegging er blitt aktualisert gjennom de dramatiske hendelsene høsten 2001. Det er planlagt store utbyggingsprosjekter i Østfold, blant annet på samferdselssektoren, i planperioden. Regjeringen vil understreke viktigheten av at sikkerhets- og beredskapsmessige hensyn blir lagt inn som en viktig premiss i planleggingen av disse prosjektene.

Samferdsel

Slik Østfold ser det, utgjør samferdselssektoren et nøkkelområde for den regionale utviklingen både når det gjelder næringsliv, bosetting og miljø. Samferdselen henger nøye sammen med arealbruken og må ses i sammenheng med denne. Regjeringen har merket seg Østfolds betydning for samferdselen både på Østlandet og i forhold til utlandet.

For næringslivet er effektive transportkorridorer viktig både innenlands og ut av landet. Regjeringen støtter derfor den form for helhetstenkning som har kommet til uttrykk i fylkesplanen for dette området.

Regjeringen er videre positiv til at det arbeides for utvidet havnesamarbeid og felles havnedistrikter i Østfold. Et utvidet interkommunalt samarbeid vil kunne bidra til et sterkere finansielt grunnlag for å etablere en moderne og effektiv havnestruktur, og legge til rette for å se den samlede havneinfrastrukturen i et større geografisk område i sammenheng. Fylkeskommunen bør derfor ha et regionalt perspektiv for havnene, for derigjennom å bidra til at havnene blir et virkemiddel for utvikling av robuste regioner for næringsliv og bosetting.

Det er i nasjonal transportplan for 2002-2011 fastslått at økt mobilitet i byområdene ikke kan møtes med utbygging av infrastrukturkapasiteten alene. Regjeringen støtter derfor Østfold i deres syn på at "utbygging av infrastrukturen" ikke er tilstrekkelig for å sikre den nødvendige kursendringen i transportpolitikken og en bærekraftig utvikling. Strategien for å oppnå ønsket kursendring skal ifølge planen omfatte dempet trafikkvekst på veg ledsaget med et alternativt tilbud og koordinert virkemiddelbruk.

Regjeringen ser positivt på Østfolds planer om å utarbeide en kollektivplan som del av en areal- og transportplan for hele fylket. Dette vil blant annet kunne bidra til å bedre tverrforbindelsene i fylket slik at pendling fra for eksempel Indre Østfold til Ytre Østfold blir. Det er videre helt i tråd med Regjeringens ønsker at en slik plan utarbeides som del av en samlet areal- og transportplan for fylket, jfr. rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging.

Planen viser at det skal gis samkjørte retningslinjer for parkeringspolitikken i Østfolds byområder. Dette er et viktig virkemiddel for å dreie transportmiddelfordelingen i en mer miljøvennlig retning. Regjeringen støtter også Østfolds mål om sammenhengende gang- og sykkelvegnett i byer og tettsteder.

I fylkesplanen uttales at arbeidet med å styrke kollektivtrafikken hemmes av dagens organisering. Det omtales at det er en aktuell problemstilling å vurdere om ansvaret for de ulike virkemidlene som blant annet kjøp av transporttjenester samt investering og drift av kollektivtrafikkens infrastruktur bør samles ett sted. Regjeringen mener at en slik vurdering bør ses i sammenheng med forsøk med alternativ organisering av forvaltningen av transportsektoren i større byområder som er omtalt i Nasjonal transportplan for perioden 2002-2011.

Fremtidig organisering av Statens vegvesen (forvaltningsdelen) ble omtalt i St.meld. nr. 31 (2000-2001) Kommune, fylke, stat – en bedre oppgavefordeling. Forslag til organisering, både av forvaltningsdelen og produksjonsvirksomheten, er omtalt i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001-2002) som ble lagt fram for Stortinget 9. november 2001, jf. St.prp. nr. 1 (2001-2002).

Når det gjelder utbygging av stamvegnettet i Østfold, ble det gjennom Stortingets behandling av stortingsproposisjonen om fase 1 av Østfoldpakka, jfr. St.prp. nr. 26 (1999-2000), gitt tilslutning til å starte innkreving av bompenger for å delfinansiere utbyggingen av stamvegene Ev 6 og Ev 18 gjennom Østfold.

Det legges opp til utbygging av Ev 6 gjennom hele Østfold til firefelts motorveg og gjenstående parseller på Ev 18 til to- og eventuelt delvis firefelts motorveg. Bompengene innkrevingen på Ev 18 startet våren 2001. Innkreving av Ev 6 skal etter planen starte høsten 2001. Endelig prioritering av enkeltprosjekter på Ev 6 og Ev 18, og bevilgninger til disse vil bli foretatt i de årlige budsjettproposisjoner.

Ev 6 i Østfold har hatt mange ulykker de siste ti årene. De fleste av ulykkene er møte- og utforkjøringsulykker. Å bygge ut Ev 6 til firefelts motorveg tar tid. Statens vegvesen vurderer derfor fortløpende hvilke strakstiltak som bør iverksettes.

Når det gjelder "fase 2 av Østfoldpakka", ønsker Regjeringen foreløpig ikke å uttale seg i saken, men kan opplyse om at det legges til grunn at normal prosedyre skal følges ved behandling av denne saken.

Regjeringen viser til Nasjonal Transportplan 2002-2011 side 99 der ulike tiltak som bidrar til å begrense veksten i den private bilbruken, er skissert. Disse tiltakene vil kunne gjennomføres i samarbeid med lokale og regionale myndigheter.

Regjeringen vil i planperioden iverksette omleggingen av Forsvaret med reduksjoner og konsolidering. I Østfold vil militær virksomhet i Fredrikstad og Halden bli sterkt redusert. Militær flytrafikk fra Rygge hovedflystasjon er under fortsatt vurdering og kan bli nedlagt, men det er gitt muligheter for å åpne for sivil luftfart på Rygge som forutsetter blant annet at det blir foretatt en konsesjonsbehandling på vanlig måte i henhold til gjeldende regelverk.

Helse og sosial

Regjeringen har merket seg at Østfold har tatt inn et nytt tema i fylkesplanen med hovedvekt på å utvikle samarbeidet om utsatte grupper mellom første- og annenlinjetjenesten i fylket. På den måten vil Østfold følge opp de nasjonale målene som er satt.

Regjeringen har merket seg at fylkesplanen gjennom det nye folkehelseprogrammet "Livets Kvalitet" viderefører erfaringer fra folkehelseprosjektet som ble gjennomført med forankring i den forrige fylkesplanen "Sammen om det sunne Østfold".

Regjeringen berømmer Østfold for både vilje og evne til et systematisk og overgripende folkehelsearbeid med basis i utfordringer primærkommunene og fylket står overfor, og peker spesielt på at det også i arealplanleggingen bør legges til grunn et folkehelseperspektiv. Regjeringen legger til grunn at folkehelsearbeidet videreføres innenfor de ordinære rammer.

Kompetanse

For å få til den nødvendige omstilling og egenutvikling i fylket, ønsker Østfold å få til et "kompetanseløft".

I fylkesplanen fremheves betydningen av statlig satsing på blant annet IKT. Regjeringen understreker betydningen av at også skoleeier satser på IKT, jfr. at Østfold i følge relativt ferske tall, ligger dårlig an nasjonalt når det gjelder PC-dekning i grunnskolen.

I statsbudsjettet for 2001 er det på landsbasis bevilget 100 millioner kroner til Kompetanseutviklingsprogrammet (KUP). KUP, som er en del av kompetansereformen, har som formål å utvikle markedet for etter- og videreutdanning gjennom å støtte utviklingsprosjekter som bidrar til nyskaping og utvikling. VOX – Voksenopplæringsinstituttet er operatør for programmet. Realkompetanseprosjektet er et prosjekt under Kompetansereformen der målet er å utarbeide et hensiktsmessig system for dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse.

Næringsutvikling

Næringspolitikkenes overordnede mål er å legge til rette for innovasjon, omstilling og effektivisering i økonomien for å sikre en høyest mulig verdiskaping og velferd. De globale utfordringene og kravene til omstilling og nyskaping krever en samordnet satsing. Det krever at den samlede innsatsen både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå rettes mot å utvikle konkurransedyktige og lønnsomme bedrifter og næringer med høy evne til verdiskaping. Det er derfor viktig at næringsutviklingen på lokalt og regionalt nivå er godt forankret i de nasjonale næringspolitiske målene og bidrar til måloppnåelse.

Regjeringen ser det som avgjørende at tilretteleggingen for næringsutvikling på regionalt nivå er godt forankret i næringslivets utfordringer og muligheter. Det er derfor viktig at næringslivet blir trukket aktivt med i det videre arbeidet med fylkesplanleggingen. Dette er særlig viktig i forbindelse med prioriteringene av de konkrete strategiene og innsatsområdene i planen. En slik medvirkning er nødvendig for at innsatsen skal være målrettet og effektiv. Innen arbeidet med næringsutvikling må næringslivets utfordringer og reelle utviklingsmuligheter være styrende for innsatsen på alle forvaltningsnivåer.

Trendbruddscenariet, som fylkesplanen bygger på, forutsetter en vekst i næringsliv og arbeidsplasser som vil gjøre Østfold mindre avhengig av arbeidsmarkedet i Oslo. Dette vil kreve en sterkere arbeidsplassvekst enn dagens, og dermed en styrket satsing og

tilrettelegging for utvikling av næringslivet. Hensynet til næringslivets areal- og transportbehov vil derfor måtte legges inn som viktige premisser på begge disse politikkområdene. I det videre planarbeid må Østfold fange opp utviklingstrekkene i næringslivet og integrere disse i areal- og transportpolitikken for å gjennomføre regjeringens næringspolitiske mål.

Vi vil peke på at en selvstendig regional utvikling for Østfold krever flere egne arbeidsplasser for å gjøre fylket mindre avhengig av pendling til Oslo. Arbeidsplassvekst forutsetter et markedsgrunnlag og attraktive vilkår for etablering og utvikling av næringsvirksomhet.

Regjeringen understreker at det må tas hensyn til næringer som fiskeri og havbruk i oppfølgingen av planen, og at statlige regionale aktører blir viktige samarbeidspartnere i dette arbeidet, jfr. også punktet om arealbruk.

Når det gjelder bygdeutvikling, vil Regjeringen bemerke at utfordringen knyttet til å skape levedyktige lokalsamfunn på bygdene i stor grad er knyttet til andre politikkområder enn arealbruk. Landbruksnæringen har sentral betydning for bosettingen i distriktene. Det er satt i gang to verdiskapingsprogrammer – ett for skog og ett for matproduksjon, som begge forvaltes av SND. Prioriterte innsatsområder er blant annet videreforedling samt det å se den lokale produksjonen i sammenheng med forbrukernes preferanser. Østfoldlandbruket skulle ha gode muligheter for å realisere nyskaping og utviklingsprosjekter innenfor rammen av disse programmene.

Avslutning

Det gjøres oppmerksom på at godkjenningen av fylkesplan for Østfold 2000-2003, ikke omfatter konkret ressursbruk. Prioritering og tildeling av ressurser følges opp gjennom de årlige budsjettprosessene. Det forutsettes at fylkeskommunen tar kontakt med berørte statlige myndigheter for å sikre gjennomføring av planens strategier og tiltak.

Regjeringen vil understreke betydningen av plan- og bygningslovens § 19-6, der det heter at fylkesplanen skal legges til grunn for fylkeskommunal virksomhet, og være retningsgivende for kommunal og statlig virksomhet i fylket. Plan- og bygningsloven forutsetter at statlige organer som ønsker å fravike forutsetningene i en godkjent fylkesplan, tar dette opp med fylkeskommunens planmyndigheter. Dersom fylkeskommunen og vedkommende sektormyndighet ikke blir enige, skal saken tas opp med de sentrale planmyndighetene.

Miljøverndepartementet

tilråd:

Fylkesplanen for Østfold, vedtatt i fylkestinget 30. mars 2000, godkjennes i medhold av plan- og bygningslovens § 19-6, med de merknader og forbehold som er nevnt foran i Miljøverndepartementets foredrag i saken.

Sendes tilbake til *Planavdelingen*
Det attesteres at denne gjenpart er
i samsvar med kongelig resolusjon
av 30/10/2001
Statsrådets kontor. 4/12 2001
Aida H. Krog